

LATVIJAS
OKUPĀCIJAS
MUZEJS

ZIŅU LAPA

2025. gada maijs (#10)

Fotosiena pie Muzeja ieejas

Celsim kopā pieminēkli ***Svešo varai spītējot***, lai godinātu nacionālās pretošanās kustības dalībniekus un atgādinātu gan Latvijas, gan ārvalstu sabiedrībai par nepieciešamību sargāt savu valsti!

Pieminekļa izveidei un uzstādīšanai mums kopā ir jāsaziedo 100 000 EUR, lai vēl šogad uzsāktu teritorijas labiekārtošanu.

Sarkanbaltsarkanais karogs arhitektoniskā formā taps Rīgas vēsturiskajā centrā Radio ielā 1.

Pieminekļa māksliniecisko risinājumu veido tēlnieks Kristaps Gulbis kopā ar arhitektiem Andri Kronbergu un Raimonu Saulīti / ARHIS Arhitekti.

Tieši pirms *Muzeju nakts* pie Muzeja fasādes sadarbībā ar SIA *Mailītis A.I.I.M.* tika izveidota un uzstādīta pievilcīga fotosiena, aicinot iespējami vairāk cilvēku ziedot pieminēklim un dalīties ar foto sociālo tīklu kontos.

ZIEDOT ar norādi Pieminekļa izveidei:

Vairāk: ✨ okupacijasmuzejs.lv

Rekordliels Muzeja apmeklētāju skaits

Maijā Latvijas Okupācijas muzeju Latviešu strēlnieku laukumā 1 un Muzeja izstādi “Čekas vēsture Latvijā” Stūra mājā, Brīvības ielā 61 kopumā apmeklēja **16 290**, tai skaitā **6155** bezmaksas viesi.

Apmeklētāju skaits salīdzinājumā ar 2024. gadu ir pieaudzis par **10%**.

Rekordliels apmeklētāju skaits maijā ir bijis *Stūra mājā* – **6629**.

4. maijā, kad Muzejs ir atvērts bez maksas, ekspozīciju apskatīja 1038 viesi, bet *Stūra mājas* tūrēs piedalījās 100 interesentu.

Muzeju naktī Muzeju un *Stūra māju* bez maksas kopumā apmeklēja 3934 viesi, kuri tikās ar vēsturniekiem, māksliniekiem, piedalījās ziedojumu kampaņā Svešo varai spītējot un viktorīnā bērniem *Mika ceļš uz brīvību*.

Muzeju naktī bērni ar prieku iepazīnās ar Mika stāstu un pildīja viktorīnas lapas

Muzejā gidi ir novadījuši 19 klātienēs un tiešsaistes nodarbības 415 skolēniem, savukārt *Stūra māju* apmeklējušas 17 skolēnu grupas.

Apmeklētāju uzņemšanas centra vadītājs Andris Gailītis: *Maijā Muzeja viesi audiogidus ir izmantojuši uz pusi vairāk kā iepriekš.*

Muzejs piedāvā audiogidus 7 dažādās valodās, šobrīd sagatavošanā ir arī audiogids itāļu valodā, kas top pateicoties Itālijas vēstniecībai.

Augstu ārvalstu viesu vizītes

Tieši Mātes dienā Muzeja direktore Solvita Vība ar meitu Evī Robertu sirsnīgi sagaidīja Ugandas ārlietu ministru Odongo Džedže Abubaheru (Odongo Jeje Abubakar).

20. maijā Muzejā uzņēmām Moldovas Republikas ārlietu ministru Mihailu Popšoju, (Mr Mihai Popșoi) ar delegāciju, bet 28. maijā Somijas Nacionālā muzeja draugu biedrību un Korejas Republikas Nacionālās asamblejas priekšsēdētāju V.E. Vonsiku Vu (V.E. Woo Won-shik) ar delegāciju.

Maijā augsto viesu vizītes noslēdzās ar Indijas parlamenta 7 dažādu partiju pārstāvju un vēstnieka Mandžīva Singa Puri (Manjeev Singh Puri) apmeklējumu. Delegācija, apmeklējot nozīmīgas partnerību valstis, arī Latviju, pauž nostāju par nulles toleranci pret terorismu visās tā formās.

Vairāk: ✎ okupacijasmuzejs.lv

Lestenē piemin kritušos karavīrus un atklāj *Latvijas Stāvstropu brīvībai*

8. maijā, Otrajā pasaules karā kritušo piemiņas pasākumā Lestenes Brāļu kapos, tikās kritušo karavīru tuvinieki, amatpersonas un Tukuma novada pašvaldības pārstāvji. Klātesošie pieminēja arī Ukrainā kritušos karavīrus un bērnus.

Svinīgā sarīkojumā pie ieejas Brāļu kapos tika atklāts piemineklis latviešu leģionāriem *Latvijas Stāvstrops brīvībai*.

Muzeja biedrības Valdes priekšsēde Valda Selga Liepiņa pieminekļa atklāšanā teica: *Ar bišu stropu mājās atgriežas to zēnu dvēseles, kas krita svešumā.*

Savukārt ilggadējais biedrības vadītājs **Valters Nollendorfs** atgādināja, cik svarīga valstij ir armija un armijai sava valsts un cik svarīgi ir karot savas armijas rindās, nevis vienam pret otru, kā tas bija Otrajā pasaules karā.

Andris Jānis Lejiņš ir viens no ziedotājiem *Stāvistropam* un pieminēklīm Svešo varai spītējot. Viņš atzīst: *pieminēklīm Rīgā ir jābūt!*

Presē par Latvijas stāvistropa atklāšanu Lestēnē:

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/08.05.2025-lestene-piemin-kritusos-karavirus-un-atklaj-stavstropu-brivibai.a598243/>

<https://retv.lv/sabiedriba/lestene-godina-otra-pasaules-kara-upurus-un-atklaj-latvijas-stavstropu-brivibai/>

<https://www.youtube.com/watch?v=b8soHL3j1oU>

Kara beigas nenozīmēja brīvību, bet okupāciju.

Zinātniska konference

Atzīmējot 80 gadus kopš Otrā pasaules kara beigām, 7. maijā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika starptautiska zinātniska konference *Kopīgā pagātne un mainīgās interpretācijas: Otrā pasaules kara nozīme Latvijā, Eiropā un mūsdienu pasaulē*, kuru rīkoja Latvijas Kara muzejs, Latvijas Nacionālā bibliotēka, PSRS okupācijas nodarīto zaudējumu aprēķināšanas komisija, kā arī Latvijas Okupācijas muzejs. Paneldiskusijā par ģeopolitisko pārmaiņu laiku piedalījās Dr. hist. G. Apals un Dr. hist. E. Evarts.

Konferencē piedalījās eksperti no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Kanādas, Lielbritānijas un Nīderlandes.

LTV Panorāma par konferenci:

Vairāk: replay.lsm.lv

Sieviete. Pieci stāsti par

Maijā klajā nāca Muzeja otrā video stāstu sērija *Sieviete. Pieci stāsti par*, kas atklāj 13 neticami stipru sieviešu stāstus un likteni dažādos Latvijas 20. gadsimta vēstures posmos – Otrā pasaules kara laikā, bēgļu gaitās un trimdā, okupētajā Latvijā. Tie ir līdzjūtību, mīlestību un dzīvotgribu apliecinoši stāsti par pretošanos padomju varai, represijām un deportācijām.

...nodomāju, tā, kā saka, ka piliens var parādīt trauka saturu, tā mirklis var parādīt cilvēku, tā Skaidrīte Meldriņa stāstā par izsūtījuma biedreni Māru Tomiņu no Jaunauces, kas glāba taurenīti no samīšanas.

Stāstus no Muzeja unikālās Audiovizuālo materiālu krātuves kas ir lielākais Eiropā (gandrīz 3 tūkst. videoliecību) atlasījušas un sakārtojušas Izglītības nodaļas

vadītāja Inguna Role, speciāliste Ilze Vaivode un Audiovizuālā krājuma nodaļas vadītāja Evita Feldentāle.

Šie stāsti turpina 2020. gadā izveidoto sēriju *Bērnība. Pieci stāsti par*, kas atklāj bērnu dzīvi Latvijas 20. gadsimta dažādos vēstures posmos.

Stāsti jau ir guvuši klausītāju atzinību un atsaucību Rīgā, sarīkojumā Muzejā 22. maijā un Saldū, pulcējot plašu publiku Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejā 28. maijā.

Projekts tapis pateicoties LR Kultūras ministrijas un Rīgas pilsētas pašvaldības atbalstam.

Klausieties stāstus:

I Stāsts “Māte ir māte”

II Stāsts “Rūpes palīdzot”

III Stāsts “Sāpes pārvarot”

IV Stāsts “Drosme izdzīvot”

V Stāsts “Mīlestība nekad nebeidzas”

Noslēdzies mācību gads

Aizvadītajā mācību gadā Muzejā klātienē, izbraukumu sesijās un tiešsaistēs izglītoti gandrīz 10 tūkstoši skolēnu no visas Latvijas un arī citām pasaules valstīm. Nozīmīgi, ka Muzeja Izglītības nodaļas kursos jaunas zināšanas guvuši arī skolotāji, bibliotekāri un žurnālisti.

Paldies katram ziedotājam, kas Skolu atbalsta programmas ievaros palīdzēja skolēniem no Krāslavas, Ventspils, Rencēniem, Kaunatas, Tirzas, Rūjienas, Liepājas, Ventspils un citām skolām atbraukt uz Muzeju, kopā nobraucot **5908 kilometrus**.

Skatīties video par Izglītības nodaļas paveikto:

Vairāk: ✎ okupacijasmuzejs.lv

Latvijas militārā mantojuma vēsture

Muzejs ES atbalstīta projekta *Uzlabota Latvijas-Igaunijas militārā mantojuma tūrisma produkta pieejamība* parterībā ir atbildīgs par metodiska materiāla un vadlīniju izstrādāšanu skolu jauniešiem, lai palīdzētu izzināt un iepazīt militārā mantojuma vēsturi.

Maija izskaņā Muzeja gidi, Izglītības, Komunikācijas un Ekspozīcijas nodaļu darbinieki devās vienā no daudzajiem Latvijas militārā mantojuma maršrutiem, apmeklējot Lesteni, Zvārdes poligonu, Saldus vācu karavīru kapus Saldus – Ezeres šosejas malā un Saldus “spoku māju”.

Latvijā, Lietuvā un Igaunijā tūristiem ir pieejamas militārā mantojuma vietas, kas apkopotas vienotā datubāzē <https://militaryheritagetourism.info/lv>

Aicinām ikvienu, plānojot vasaras tūrisma maršrutus, izzināt Latvijas vēsturi!

Izstāde, kas dod cerību

Maijā Muzejā atklāja Viļņa Heinrihsona izstādi Otrā atnākšana, kurā tika izstādīti 7 liela izmēra zīmējumi un 24 ukraiņu kritušo un ievainoto cīnītāju portreti.

Emocionālie zīmējumi ir asa un tieša reakcija uz Ukrainas kara notikumiem, kas iedrošina domāt, ka šobrīd, kad Eiropā draudus rada militāra spēka lietošana un vardarbības legalizācija, cerību dod ticība.

Mākslinieks atgādina, ka mēs apbrīnojam ukraiņu karavīrus, sakot, ka viņi ir nesalaužami - *ne jau tie dzelži vai ieroči, bet tieši viņi paši.*

Zvaigžņotā. Godinot Lūciju Garūtu

Lūcijas Garūtas dzimšanas dienā Rīgas Vecajā Sv. Ģertrūdes baznīcā notika koncerts *Zvaigžņotā*, kurā uzstājās Latvijas Universitātes kamerkoris “DECORO” (diriģenti Kristiāna Vaickovska un Pēteris Vaickovskis), ērģelniece Kristīne Adamaite, soprāns Evita Zālīte, tenors Kārlis Rūtentāls un baritons Elijs Rudovičs. Apmeklētāji par ziedojumu saņēma Muzeja biedrības izdoto tematisko burtnīcu *Kantāte Dievs, Tava zeme deg*. Ziedojumi kalpos piemiņas plāksnes izveidei un uzstādīšanai baznīcā, pieminot kantātes *Dievs, Tava zeme deg* pirmatskaņojumu Vecajā Ģertrūdes baznīcā 1944. gada 15. martā.

Vairāk par pasākumu un iniciatīvu:

Vairāk: ✖ okupacijasmuzejs.lv

Radio NABA par to, KAS TAD BIJA?

Raidījumu ciklā “Kas tad bija?” Latvijas Okupācijas muzeja vēsturnieki Gints Apals un Edvīns Evarts sarunājas par okupācijas jēdziena nozīmi Latvijas 20. gadsimta vēsturē un politikā.

Raidījuma tapšanu finansiāli atbalsta Kultūras ministrija, par saturu ir atbildīga Latvijas Okupācijas muzeja biedrība.

Klausīties raidījumu LSM RadioNABA arhīvā:

Vairāk: ✖ naba.lsm.lv

Sekoiet Muzeja notikumiem jūnijā:

- atklāsim Lidijas vasaru, svinot un godinot pretošanās kustības dalībnieces Lidijas Lasmanes-Doroņinas simtgadi:
 - 12. jūnijā prezentēsim grāmatas *Lidijas ziediņi* tulkojumu angļiski,
 - 13. jūnijā *Stūra mājā* atvērsim Klaudijas Heinermanes disidentu portretu izstādi “Likteņbiedri”,
 - 17. jūnijā kino *Splendid Palace* diskutēsim un izrādīsim Zigurda Vidiņa dokumentālo filmu *Daži stāsti bez epiloga*;

- 11. jūnijā tiksimies sarīkojumā Stunda ar Lūciju Garūtu;
- 14. jūnijā pieminēsim komunistiskā genocīda upurus.

Pērkot Muzeja grāmatas un suvenīrus, jūs atbalstāt Muzeja darbu un rosiniet mūs meklēt aizvien jaunus piedāvājumus!

Iepazīstieties ar piedāvājumu šeit: <https://okupacijasmuzejs.lv/lv/muzeja-veikals/gramatas> un nāciet uz Latviešu strēlnieku laukumu 1, Rīgā!

Muzeja darbam svarīgs ir katrs ziedojums!

Šobrīd vissvarīgākais ir katrs ziedojums pieminekļa *Svešo varai spītējot* uzstādīšanai.

Ziedojumu var veikt Muzejā, ziedojumu kontā vai izmantojot zemāk esošo QR kodu ar norādi "Pieminekļa izveidei".

Katrs ziedojums ir vērtīgs Muzeja pamatdarbības nodrošināšanai un skolēnu ceļa naudai uz Muzeju.

Ziedojumu konts: AS "Swedbank": LV20HABA0551029425092

Izmantojot QR kodu, ziedot ir vienkārši:

Pateicībā pieņemam testamentāros ziedojumus un cieņā pieminam ziedotājus, glabājot viņu piemiņu un sargājot vēstures atmiņas.

Informācija ziedotājiem ASV:

Ziedojot caur OMFA var saņemt ienākumu nodokļu atlaides, jo OMFA ir reģistrēta kā ASV 501(c)(3) labdarības organizācija.

Ziedojumu čeki rakstāmi OMFA un sūtāmi kasieri: Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024, USA ilze48@yahoo.com

Ziedojot ar kredītkarti, lūdzu, lietojiet PayPal adresi:

<https://www.paypal.com/ncp/payment/D7V4UBFWNQHWC>

Ziedojot Muzejam, varat būt pārliecināti, ka ziedojums sasniegs mērķi un kalpos labākai pasaulei un drošākai Latvijai.

Latvijas Okupācijas muzejs Latviešu strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050, Latvija +371 67229255 www.okupacijasmuzejs.lv info@okupacijasmuzejs.lv	Latvijas Okupācijas muzeja izstāde Čekas vēsture Latvijā Brīvības iela 61, Rīga, LV-1010, Latvija +371 66 154 276 kgb@okupacijasmuzejs.lv
Instagram @okupacijasmuzejs YouTube @occupationmuseum	facebook @sturamaja Instagram @kgb.riga

**Muzeja saime vēl liksmi sagaidīt vasaras
Saulgriežus!**

